

• JELGAVAS VALSTS ĢIMNĀZIJA •

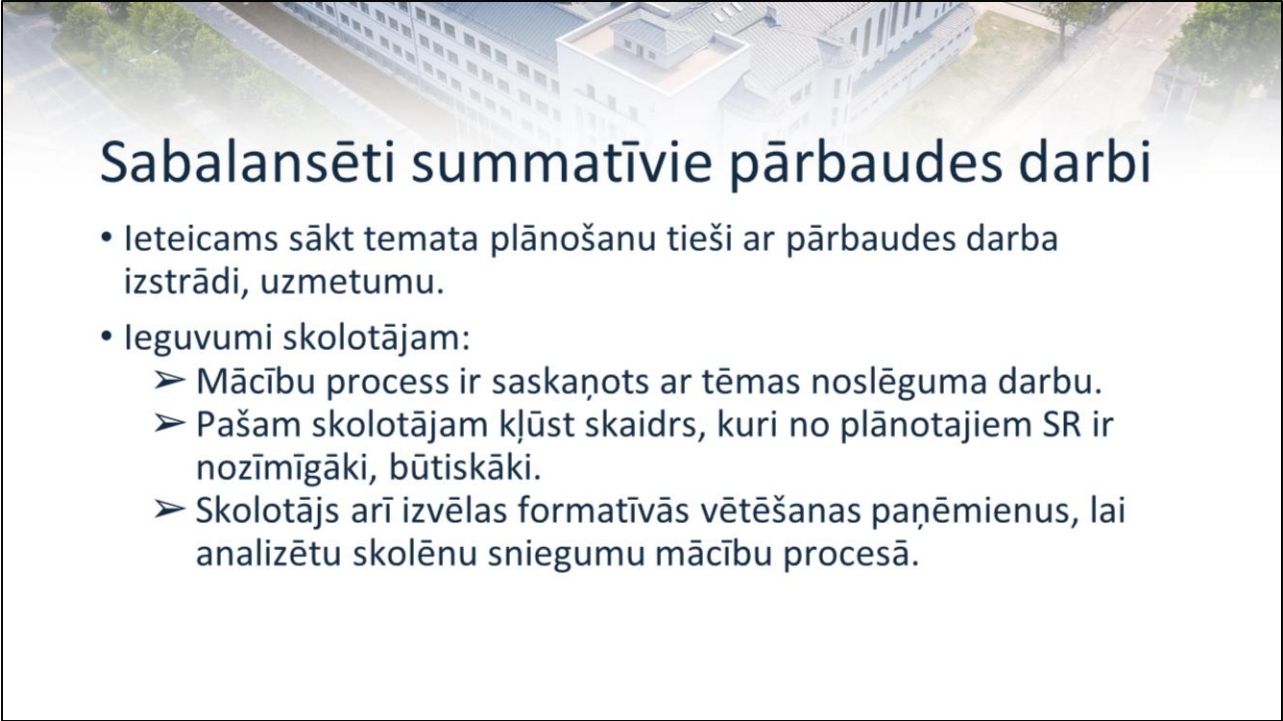
Sabalansēta summatīvā darba veidošana latviešu valodā

Elita Indriksone, Inga Strode

Jelgava 28.08.2024.

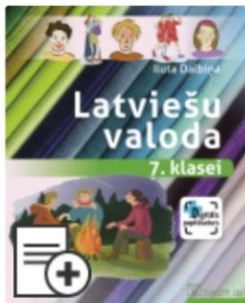
SR – zina sabalansēta summatīvā
pārbaudes darba veidošanas soļus un
rada idejas kompleksiem uzdevumiem
latviešu valodā.

Sabalansēti summatīvie pārbaudes darbi

- Ieteicams sākt temata plānošanu tieši ar pārbaudes darba izstrādi, uzmetumu.
- Ieguvumi skolotājam:
 - Mācību process ir saskaņots ar tēmas noslēguma darbu.
 - Pašam skolotājam kļūst skaidrs, kuri no plānotajiem SR ir nozīmīgāki, būtiskāki.
 - Skolotājs arī izvēlas formatīvās vērtēšanas paņēmienus, lai analizētu skolēnu sniegumu mācību procesā.

Mūsu summatīvā pārbaudes daba izstrādes pamatā

Latviešu valoda 7. klasei

Latviešu valoda 7. klasei.
Programma

JVĢ 7. klasē latviešu valoda tiek apgūta, izmantojot Zvaigzne ABC izstrādāto mācību programmu, kas balstīta jaunajā standartā, un mācību grāmatu. Ingas Strodes un Elītas Indriksones izstrādātais summatīvais pārbaudes darbs veidots kā tēmas “Valoda un mēs” nobeiguma darbs.

7.2. Valoda un mēs. Kā apzināt un skaidrot procesus un pārmaiņas valodā, izprast valodas leksisko un stila daudzveidību?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 11 stundas.

Temata apguves mērķis: apzināt un skaidrot procesus un pārmaiņas valodā, veidot izpratni par valodas leksisko un stila daudzveidību.

Programmā paredzēti divi tēmas mērķi, bet mācību procesā galvenā uzmanība tiks pievērsta otrajam mērķim – veidot izpratni par valodas leksisko un stila daudzveidību –, tāpēc arī stundu sasniedzamie rezultāti un pārbaudes darba saturs fokusēts uz šo mērķi.

Uzdevums

Iepazīstieties ar pārbaudes darbu un nosakiet katra uzdevuma SOLO taksonomijas līmeni!

Salīdziniet savu viedokli ar blakussēdētājiem!

Skatīt pārbaudes darbu. Savu viedokli par katra uzdevuma SOLO taksonomijas līmeni iespējams salīdzināt ar pārbaudes darba autoru piedāvājumu (skatīt pārbaudes darba programmu).

SKOLĒNA KOGNITĪVĀS DARBĪBAS DZIĻUMA MĒRĪŠANA

DOMĀŠANAS LĪMENIS
Man ir viena svarīga doma (ideja).

VĀRDI, KAS RAKSTURO PRASMES
Nosauc, pazīst, citē, lieviēto, iegaumē, veic vienkāršu procedūru.

VIRSPUSĒJA MĀCĪŠANĀS

nav struktūras

viens struktūrelements

vairāki nesaistīti struktūrelementi

DOMĀŠANAS LĪMENIS
Man ir vairākas svarīgas domas (idejas) par ...

VĀRDI, KAS RAKSTURO PRASMES
Klasificē, sarinda, apvieno, apraksta, uzskaita, ilustrē, ieskicē, atlasa, risina algoritmu....

DOMĀŠANAS LĪMENIS
Man ir vairākas svarīgas domas (idejas), es varu tās sasaistīt savā starpā. Skolēns spēj vispārināt dotajā vai pieredzētajā kontekstā.

VĀRDI, KAS RAKSTURO PRASMES
Analizē, pielieto, argumentē, salīdzina/prestata, ... Kritizē, skaidro cēlonus, integrē, secina, konstruē, ... Prognozē, risina problēmu, ...

MĀCĪŠANĀS IEDZIĻINOTIES

struktūrelementi, saistīti kopējā struktūrā

paplašināta abstrakcija

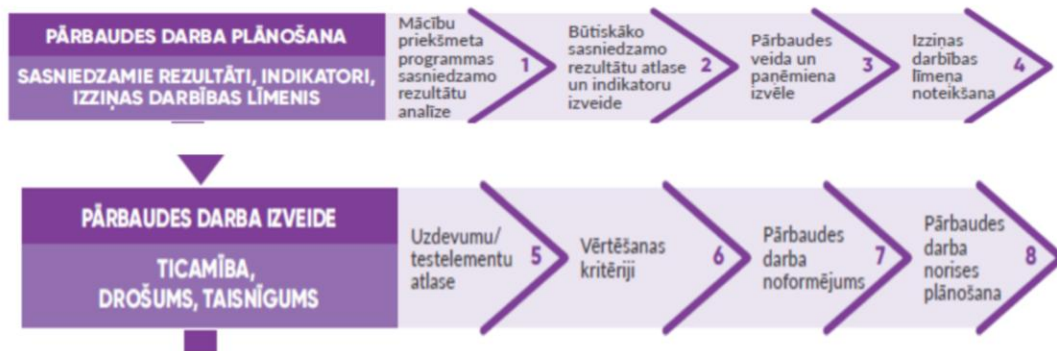
DOMĀŠANAS LĪMENIS
Manas domas saistītas ar jaunām idejām; varu paskatīties uz tām jaunā un atšķirīgā veidā. Skolēns spēj vispārināt jaunās situācijās.

VĀRDI, KAS RAKSTURO PRASMES
Rada, vispārina, veido hipotēzi, reflektē, teoretizē, rada formulu, izveido, izgudro, ...

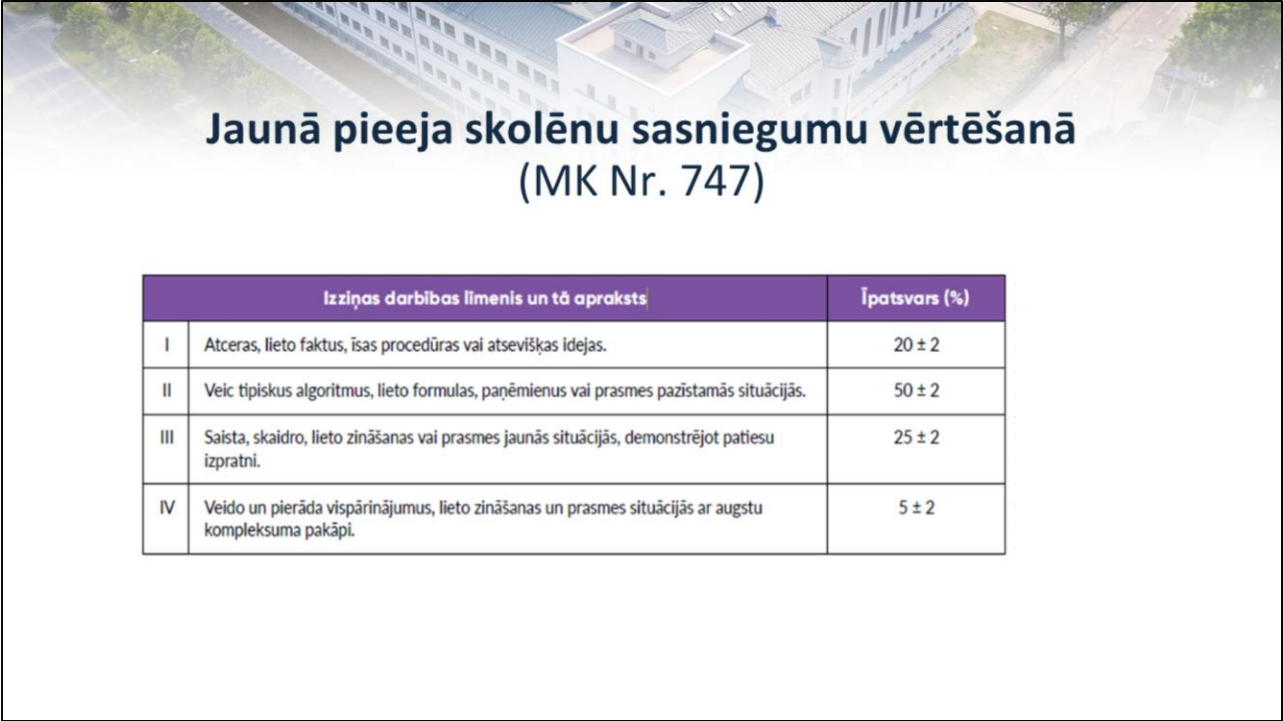
Četri SOLO taksonomijas līmeņi, skatīt no kreisās uz labo pusi (augšējā rinda – I un II līmenis, apakšējā rinda – III un IV līmenis).

Nobeiguma darba veidošanas posmi

NOBEIGUMA DARBA VEIDOŠANAS POSMI

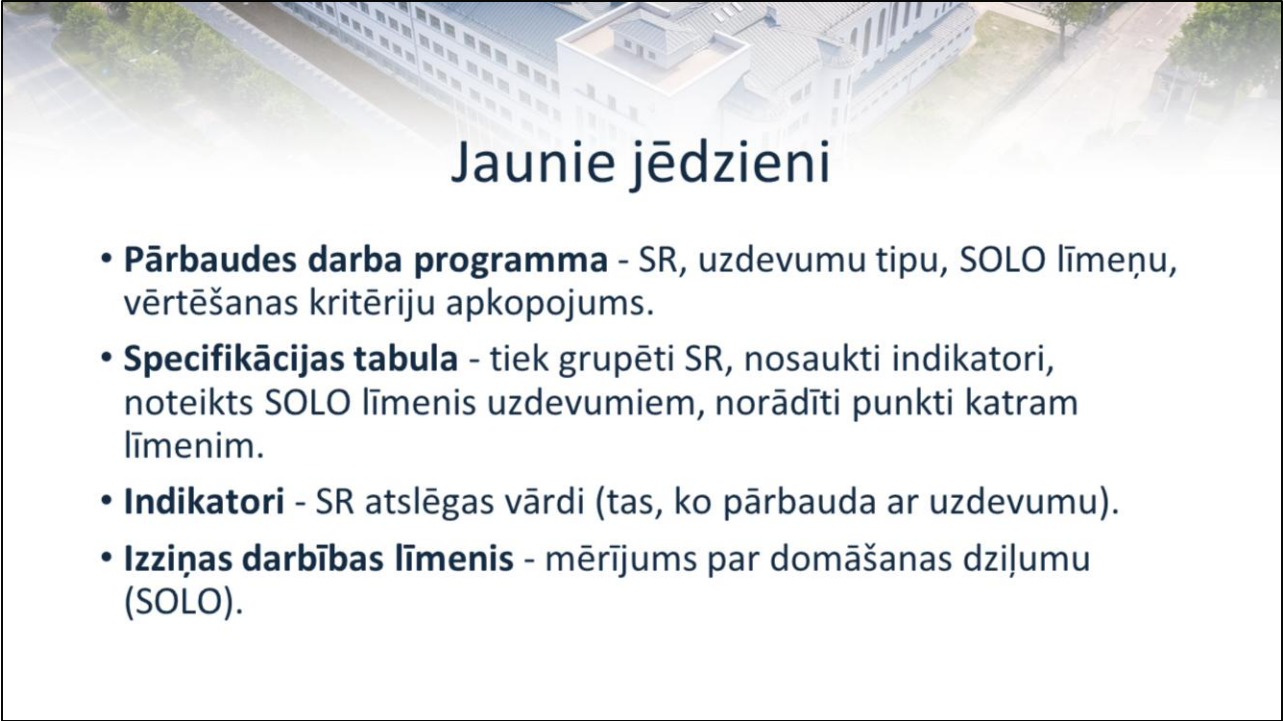
Pārbaudes darba veidošana sākas pirms tēmas apguves, kad skolotājs izpēta mācību programmu, plāno mācību stundu sasniedzamos rezultātus un prognozē, kuri sasniedzamie rezultāti tiks pārbaudīti summatīvi vērtējamā darbā. Tiek izvēlēts pārbaudes darba veids un paņēmiens. Skolotājs paredz noteikta domāšanas dziļuma uzdevumus, ievērojot prasību par sabalansētību (skat. nākamajā slaidā par uzdevumu īpatnību). Nākamais solis ir konkrētu uzdevumu atlase un vērtēšanas kritēriju izstrādāšana (skat. pārbaudes darbu un vērtēšanas kritērijus pārbaudes darba programmā).

Jaunā pieeja skolēnu sasniegumu vērtēšanā (MK Nr. 747)

Izziņas darbības līmenis un tā apraksts		Īpatsvars (%)
I	Atceras, lieto faktus, īsas procedūras vai atsevišķas idejas.	20 ± 2
II	Veic tipiskus algoritmus, lieto formulas, paņēmienus vai prasmes pazīstamās situācijās.	50 ± 2
III	Saista, skaidro, lieto zināšanas vai prasmes jaunās situācijās, demonstrējot patiesu izpratni.	25 ± 2
IV	Veido un pierāda vispārinājumus, lieto zināšanas un prasmes situācijās ar augstu kompleksuma pakāpi.	5 ± 2

Prasības par dažādu SOLO taksonomijas līmeņu uzdevumu proporcijām pārbaudes darbā. Šīs prasības nosaka MK noteikumi Nr. 747

Jaunie jēdzieni

- **Pārbaudes darba programma** - SR, uzdevumu tipu, SOLO līmeņu, vērtēšanas kritēriju apkopojums.
- **Specifikācijas tabula** - tiek grupēti SR, nosaukti indikatori, noteikts SOLO līmenis uzdevumiem, norādīti punkti katram līmenim.
- **Indikatori** - SR atslēgas vārdi (tas, ko pārbauda ar uzdevumu).
- **Izziņas darbības līmenis** - mērījums par domāšanas dziļumu (SOLO).

Specifikācijas tabula

SR grupas	Sasniedzamais rezultāts	Indikators	SOLO	Uzd. numurs	Punkti
Zināšanas	Raksta vārdus atbilstoši latviešu valodas ortogrāfijas normām. (LV 9.3.1.4.)	Vārdu pareizrakstība	II	5.	5
Izpratne	Raksturo valodas līdzekļus zinātniskā stila un daiļliteratūras tekstos. (VLi, 3)	Valodas līdzekļi funkcionālajos stilos.	II	1.1., 1.2.	4 4
	Apzināti, mērķtiecīgi lasa tekstus, nosaka kopīgo tematu.	Tekstu temata noteikšana.	III	1.4.	2
Prasmes	Nosaka frazeoloģismus tekstā, skaidro to nozīmi. (LV 9.3.1.1.)	Noteikt frazeoloģismu, skaidrot tā nozīmi.	II	3.1.	6
	Saskata vārdu emocionālo nokrāsu.	Pozitīva vai negatīva vārda emocionālā nokrāsa.	I	2.1.	4
	Pārveido vārdu, mainot tā emocionālo nokrāsu.		II	2.2.	2
	Skaidro internacionālismu nozīmi valodā.	Internacionālismu nozīme	I	1.5.	3
Kompleksas situācijas	Motivēti izvēlas un lieto tekstā daudzveidīgu vārdu krājumu, atbilstīgu frazeoloģismu, lai izteiktu savas domas un panāktu noteiktu ietekmi uz adresātu. (LV 9.3.1.1.)	Pareizi uzrakstīts salikts teikums.	II	1.2., 1.3.	1
		Viedokļa izteikšana.	III	1.2., 1.3.	1
		Frazeoloģisma nozīme.	IV	3.2., 3.3.	2

Ingas Strodes un Elitas Indriksones izstrādātā pārbaudes darba programma, kas ietver **specifikācijas tabulu** (slaidā redzams paraugs) un vērtēšanas kritērijus.

Vērtēšanas kritēriji

Vērtēšanas kritēriji

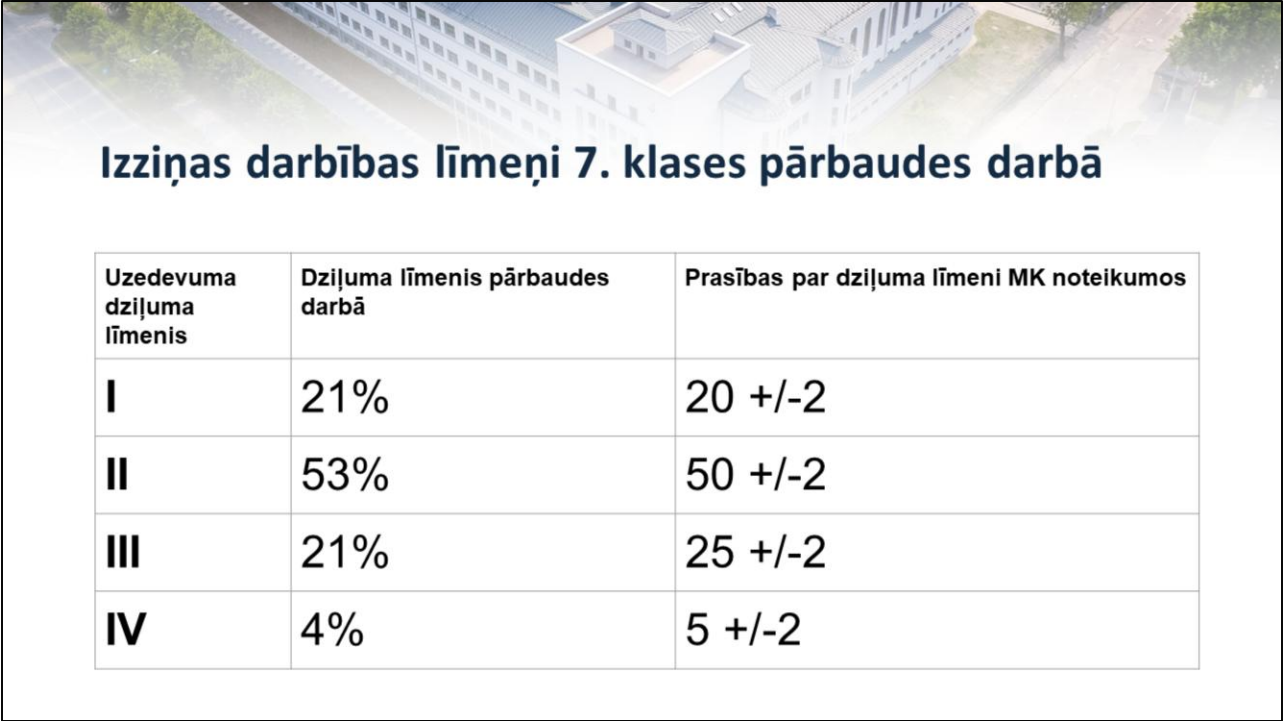
Uzdevuma nr.	Kritērijs	Punkti
1.1.	1 punkts par katru pareizu atbildi tabulā.	4
1.2.	1 punkts par katru pareizu atbildi tabulā.	4
1.3.	1 punkts par loģiski formulētu, pamatotu atbildi, 1 punkts par pareizi uzrakstītu saliktu teikumu.	2
1.4.	2 punkti temats formulēts precīzi, 1 punkts nosaukta tēma vai temats formulēts neprecīzi.	2
1.5.	1 punkts par pareiza svešvārda izrakstīšanu.	3
2.1.	1 punkts par pareizi noteiktu vārda emocionālo nokrāsu.	4
2.2.	1 punkts par pareizu vārda atvasinājumu	2
	2 punkti par atbildi, kurā skolēns raksturo dzejas tēlu attieksmi,	2
	1 punkts par vispārīgu dzejoļa noskaņas nosaukšanu.	
3.1.	1 punkts par katru pareizi izrakstītu frazeoloģismu.	3
	1 punkts par frazeoloģisma skaidrojumu.	3
3.2.	1 punkts, ja nosaukts neiederīgais frazeoloģisms.	1

Ingas Strodes un Elitas Indriksones izstrādātā pārbaudes darba programma, kas ietver specifikācijas tabulu un **vērtēšanas kritērijus**.

4. uzdevuma vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	1 p	2 p	3 p	4 p
Saturs	Trūkst vairāk nekā viens no elementiem, stāstījums haotisks, grūti uztverams.	Trūkst viens no elementiem.	Par loģisku, interesantu stāstījumu, ievērojot ievadu, galveno daļu un nobeigumu,	
Prasīto valodas vienību iesaistīšana	Pareizi iesaistīta un pasvītota viena valodas vienības.	Pareizi iesaistītas un pasvītotas divas valodas vienības.	Pareizi iesaistītas un pasvītotas trīs valodas vienības	Pareizi iesaistītas un pasvītotas četras valodas vienības
Pareizrakstība	Pielāutas 5-6 ortogrāfijas un interpunkcijas kļūdas	Pielāutas 3-4 ortogrāfijas un interpunkcijas kļūdas	Pielāutas 1-2 ortogrāfijas un interpunkcijas kļūdas.	Nav ortogrāfijas un interpunkcijas kļūdu.

4. uzdevums ir paša skolēna veidots teksts (50–70 v.), kurā viņam jāpastāsta par kādu interesantu gadījumu, ko viņš piedzīvojis skolā. Stāstījumā jāievēro galvenie kompozīcijas elementi, jādemonstrē prasme loģiski izstāstīt atgadījumu, apzināti lietot emocionāli pozitīvas un negatīvas nokrāsas vārdus, frazeoloģismu, svešvārdu, ievērot pareizrakstību

Izziņas darbības līmeņi 7. klases pārbaudes darbā

Uzdevuma dziļuma līmenis	Dziļuma līmenis pārbaudes darbā	Prasības par dziļuma līmeni MK noteikumos
I	21%	20 +/-2
II	53%	50 +/-2
III	21%	25 +/-2
IV	4%	5 +/-2

Tabulā 2. ailē redzams, cik procentuāli daudz katra SOLO taksonomijas līmeņa uzdevumu ir pārbaudes darbā. 3. ailē ir MK noteikumu nr. 747 izvirzītās prasības par dažāda dziļuma uzdevumu proporcijām. Kā redzams, III līmeņa uzdevumu nepietiek, tātad jāizskata iespēja mainīt kāda II līmeņa uzdevuma dziļuma pakāpi.

Uzdevums

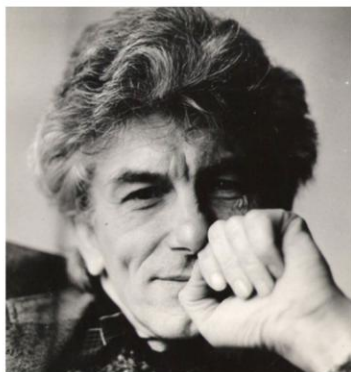
Apspriedieties grupās pa trim un izvirziet savas idejas IV SOLO līmeņa uzdevumu variantiem!

Refleksija par nodarbību

Nosauciet trīs sabalansēta pārbaudes darba veidošanas principus!

Paldies par uzmanību un veiksmīgu jauno mācību gadu!

“

**VISSVARĪGĀKAIS, KO
CILVĒKS VAR IZDARĪT, IR
NE JAU PĀRMAINĪT
PASAULI, BET GAN SEVI.**

”

IMANTS ZIEDONIS